

Wanneer een parodie een discriminerende boodschap weergeeft, kan de houder van de rechten op het geparodieerde werk eisen dat dit werk niet met deze boodschap wordt geassocieerd

De wezenlijke en unieke kenmerken van de parodie bestaan erin dat, enerzijds, een bestaand werk wordt nagebootst doch met duidelijke verschillen en, anderzijds, aan humor wordt gedaan of de spot wordt gedreven

De richtlijn inzake het auteursrecht¹ bepaalt dat de auteurs het uitsluitende recht hebben om toe te stemmen met de reproductie en de mededeling aan het publiek van hun werken. De lidstaten kunnen evenwel toestaan dat een werk zonder de toestemming van de auteur wordt gebruikt voor een karikatuur, parodie of pastiche.

J. Deckmyn, lid van het Vlaams Belang (een Vlaamse politieke partij), heeft kalenders voor 2011 verspreid tijdens een nieuwjaarsreceptie die de stad Gent had georganiseerd. Op de voorzijde van deze kalenders was een tekening afgebeeld die geleek op die op de voorzijde van een stripalbum van *Suske en Wiske*, namelijk „De Wilde Weldoener”, dat Willy Vandersteen in 1961 had getekend. De oorspronkelijke tekening toonde een hoofdpersonage van de stripreeks, gekleed in een wit gewaad, terwijl dat personage muntstukken uitstrooide voor personen die ze probeerden op te rapen. Op de tekening die op de kalenders van J. Deckmyn was afgebeeld, was dit personage vervangen door de burgemeester van de stad Gent en waren de personen die de muntstukken opraapten, vervangen door gesluierde en gekleurde figuren.

Van mening dat met deze tekening en de mededeling ervan aan het publiek inbreuk werd gemaakt op hun auteursrechten, hebben verschillende erfgenamen van Willy Vandersteen en andere houders van rechten op deze stripreeks J. Deckmyn en het Vrijheidsfonds (de financier van het Vlaams Belang) gedagvaard. Voor de Belgische rechters hebben J. Deckmyn en het Vrijheidsfonds aangevoerd dat de betrokken tekening een politieke spotprent was en dus een parodie vormde zodat de bij de richtlijn ingevoerde beperking voor dit soort werken toepassing diende te vinden. De erfgenamen van Willy Vandersteen en de andere rechthebbenden waren daarentegen van mening dat een parodie zelf moet getuigen van oorspronkelijkheid, hetgeen kennelijk niet het geval was. Zij laakten de betrokken tekening ook omdat een discriminerende boodschap zou worden weergegeven.

Het Hof van Beroep te Brussel heeft het Hof van Justitie gevraagd te verduidelijken aan welke voorwaarden een werk moet voldoen om als parodie te kunnen worden aangemerkt.

In zijn arrest van heden herinnert het Hof in de eerste plaats eraan dat het begrip parodie moet worden gedefinieerd overeenkomstig de gebruikelijke betekenis ervan in de omgangstaal, rekening houdend met de context waarin het wordt gebruikt en met de door de

¹ Richtlijn 2001/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2001 betreffende de harmonisatie van bepaalde aspecten van het auteursrecht en de naburige rechten in de informatiemaatschappij (PB L 167, blz. 10).

richtlijn nagestreefde doelstellingen. In dit verband merkt het Hof op dat in de omgangstaal **een parodie als wezenlijke kenmerken heeft dat**, enerzijds, **een bestaand werk wordt nagebootst doch met duidelijke verschillen en**, anderzijds, **aan humor wordt gedaan of de spot wordt gedreven**.

Daarentegen **dient een parodie geen ander eigen oorspronkelijk karakter te vertonen dan louter duidelijke verschillen met het geparodieerde oorspronkelijke werk**. Evenmin is vereist dat de parodie aan een andere persoon dan de auteur van het oorspronkelijke werk kan worden toegeschreven of dat de parodie op het oorspronkelijke werk betrekking heeft of de bron van het geparodieerde werk vermeldt.

In de tweede plaats benadrukt het Hof dat de toepassing van de bij de richtlijn ingevoerde beperking ten aanzien van de parodie een rechtvaardig evenwicht in acht moet nemen tussen, enerzijds, de belangen en de rechten van de auteurs en andere rechthebbenden en, anderzijds, de vrije meningsuiting van de persoon die zich beroept op deze beperking. Dienaangaande stelt het Hof vast dat **indien een parodie een discriminerende boodschap weergeeft** (bijvoorbeeld door gewone personages te vervangen door gesluierde en gekleurde figuren), **de houders van de rechten op het geparodieerde werk in beginsel rechtmatig belang erbij hebben dat hun werk niet met deze boodschap wordt geassocieerd**.

Het staat aan de Belgische rechter om, rekening houdend met alle omstandigheden van het geval, te oordelen of de toepassing van de beperking ten aanzien van de parodie het rechtvaardige evenwicht tussen de uiteenlopende belangen van de betrokkenen in acht neemt.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught 📞 (+352) 4303 2170